

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE NA OBDOBÍ 2018 – 2022

Obsah:

I.	Východiska realizace školní preventivní strategie.....	2
	A.Charakteristika školy.....	2
	B.Charakteristika žáků a jejich rodinného zázemí.....	2
	C.Klíčové kompetence.....	2
II.	Popis aktuálního stavu.....	3
	A.Vymezení sociálně patologických jevů.....	3
	Cíle.....	4
	A. Cíl dlouhodobý.....	4
	B. Cíl střednědobý.....	4
	C. Cíl krátkodobý.....	5
IV.	Personální zajištění prevence.....	6
	A. Úkoly metodika prevence.....	6
	B. Úkoly výchovného poradce.....	6
	C. Úkoly TU.....	6
	D. Úkoly ředitele.....	7
V.	Podpora a realizace prevence soc. patologických jevů.....	7
	A. Realizace prevence ve výuce.....	7
	B. Schránka důvěry.....	8

C. Volnočasové aktivity.....	8
D. Preventivní programy.....	8
E. Jednorázové besedy.....	8
VI. Spolupráce.....	8
A. Spolupráce s rodiči.....	8
B. Spolupráce s institucemi.....	9
VII. Hodnocení efektivity programu.....	9

I. VÝCHODISKA K REALIZACI ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

A. Charakteristika školy

Jsme úplnou základní školou, která poskytuje vzdělání cca 250 dětem (kapacita školy je 300 žáků), Výuka je organizována tak, že na I. stupni vždy 1 ročník/ 1 třída, na 2. stupni probíhá zpravidla ve 2 paralelních třídách v ročníku. Jedná se o spádovou školu, kterou navštěvují žáci z 8 spádových, ale i dalších obcí.

B. Charakteristika žáků a jejich rodinného zázemí

Převážná většina žáků jsou děti z okolí. Část žáků dojíždí z obcí Veverské Knínice, Domašov, Javůrek, Litostrov, Rudka, Říčky, Rosice. Část žáků dochází pěšky z Říčan.

Máme dobré zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při současné tendenci zvyšování rozvodovosti v českých rodinách pochází i někteří naši žáci z neúplných rodin. Proto klademe důraz na úzkou spolupráci s rodiči.

Všichni pracovníci se podílejí vytváření příznivého klimatu ve škole na základě otevřenosti a partnerství v komunikaci, úcty, tolerance, uznání, empatie a spolupráce. Vzdělávání je spojeno se skutečným životem.

Škola v maximální možné míře usiluje o ochranu žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy.

C. Klíčové kompetence

- osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- zvyšování sociální kompetence žáka – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomování si důsledku jednání

- posilování komunikačních dovedností - zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- rozvoj dovedností žáka směřujících k odmítání sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistických a multikulturních postojů.

II. POPIS AKTUÁLNÍHO STAVU

Počet řešených sociálně patologických jevů je v současnosti minimální, ale uvědomujeme si, že děti patří k nejhroženější skupině, a proto škola vytváří program jako základní nástroj prevence.

A. Vymezení sociálně patologických jevů

S přihlédnutím k výsledkům se zaměřujeme na předcházení problémů a následků, které jsou spojeny se sociálně patologickými jevy (dále SPJ), případně na minimalizaci jejich dopadu na žáky a zamezení jejich dalšímu šíření.

1. předcházení výskytu rizikových projevů žáků:

- násilí a šikanování
- záškoláctví
- kriminalita, delikvence, vandalismus a jiné formy násilného chování
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- užívání návykových látek, kouření, medikamentů a onemocnění HIV/AIDS
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- závislost na politickém a náboženském extrémismu

2. rozpoznání a zajištění včasné intervence především v případech

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy
- mentální bulimie
- mentální anorexie
- bigorexie – chorobný zájem o vlastní tělo, nadměrné posilování, užívání anabolik, orthorexie – závislost na zdravé výživě, vegetariánství

III. CÍLE

A. Cíl dlouhodobý

- vést žáky k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu a slušného chování)

- učit žáky zásadě, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, nikoliv od toho, aby se porušovala

(často žáci vidí kolem sebe opak, pravidla vzájemného soužití mezi lidmi, vulgární a nevhodné vyjadřování i chování)

vést žáky ke zdravému životnímu stylu, udržovat harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity)

- vést žáky k ochraně zdraví, budovat postoje k odmítání alkoholu a omamných psychotropních látek a jedů
- vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti
- vést žáky k obraně proti manipulaci, učit je způsoby odmítání, vést je k odmítání závadových vrstevnických skupin a part
- vychovávat žáky ke správným hodnotám, vést je k občanské a právní odpovědnosti za sebe a svá jednání
- vést žáky k postojům proti rasismu, antisemitismu a xenofobii
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke smysluplnému trávení volného času
- vybírat efektivní programy primární prevence, podporovat vlastní aktivitu žáků (kulturní, sportovní akce, soutěže, vystoupení...)
- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě (zaměřit se na činnostní učení s využitím v praxi)

B. Cíl střednědobý

Žáci

- podporovat aktivity žáků (třídní učitelé)
- zapojit žáky do výzdoby školy (třídní učitelé, učitelé Vv)
- průběžně sledovat, zjišťovat klima třídy a vytipovat žáky s problematickými vztahy (TU, PPP)
- mít pravidelné třídnické hodiny (třídní učitelé)
- spolupracovat s externími odborníky (školní metodik prevence)
- naučit žáky sledovat nástěnku primární prevence, vést je k reakcím na informace, akce, podněty (třídní učitelé, ŠMP)
- naučit žáky využívat schránku důvěry (třídní učitelé, ŠMP)
- naučit žáky využívat venkovní učebnu

Rodiče

- získávat rodiče pro spolupráci se školou (třídní učitelé)
- informovat rodiče průběžně o činnosti školy, akcích, dát jim možnost zpětné vazby (třídní učitelé)
- informovat rodiče o plánu primární prevence na škole (třídní učitelé)

Pedagogové

- spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu
- poznatky ze schůzek školního metodika prevence s OMP předávat bezprostředně na pracovních poradách všem vyučujícím (ŠMP)
- využívat venkovní učebnu

C. Krátkodobý cíl

Žáci

- nabídnout žákům účast v kroužcích a mimoškolních zařízeních pro volný čas dětí
- pravidelně oceňovat pozitivní projevy dětí v různých oborech a oblastech, vyzvednout je na jednání pedagogické rady, třídních schůzkách, prostřednictvím školního rozhlasu, (řed. školy, učitelé, VP)
- průběžně doplňovat nástěnky ve vestibulu školy diplomy získanými našimi žáky
- vyzdobit si třídy k Vánocům, Velikonocům, vyzvednout snahu i dobré nápady (tř. uč.)
- šetření vztahů ve třídách, jeho vyhodnocení, rozbory se třídou na třídnické hodině
- zajistit prožitkové programy a besedy s externími odborníky dle požadavků učitelů (ŠMP)
- dle potřeby aktualizovat nástěnku primární prevence (ŠMP)
- vždy v 6. třídách v 1. pololetí projektový den s třídním učitelem zaměřený na vztahy ve třídě a vyvození pravidel pro celý kolektiv
- zapojení do odběru mléčných výrobků a projektu „Ovoce do škol“

Rodiče

- pořádat pravidelné třídní schůzky nebo konzultace (tř. uč.)
- seznámit rodiče s webovými stránkami školy
- informovat rodiče o možnostech získávání informací a rad v oblasti prevence sociálně patologických jevů v rámci konzultačních hodin ŠMP
- na třídních schůzkách nabídnout rodičům informativní materiály k problematice primární prevence (ŠMP, tř. uč.)

Pedagogové

- pořádat společné akce: relaxační víkendový pobyt v lázních, setkání při různých příležitostech
- využívat vhodného učiva k různým besedám o patologických jevech (všichni uč.)
- využívat odbornou literaturu a internet (všichni uč.)

IV. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE

A. Úkoly školního metodika prevence

- vypracovává minimální preventivní program pro daný školní rok, který vychází ze ŠMP
- koordinuje, metodicky vede a dohlíží na plnění ŠMP
- úzce spolupracuje s VP při řešení aktuálních problémů
- spolupracuje s TU při zachycování varovných signálů

- informuje pedagogy o možnostech vypracování projektů v rámci prevence
- má vyčleněny konzultační hodiny pro žáky a rodiče
- zpracovává program proti šikanování
- zajišťuje přednášky a semináře s odborníky pro žáky a pedagogické pracovníky
- spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, s odbornými institucemi, které působí v oblasti prevence SPJ
- seznamuje ředitele školy s programem a se situací ohledně SPJ na škole
- dále se vzdělává, zúčastňuje se setkání školních metodiků prevence
- dává podněty na změnu školního řádu v oblastech týkajících se prevence SPJ

B. Úkoly výchovného poradce

- úzce spolupracuje se ŠMP při řešení aktuálních problémů
- spolupracuje na realizaci preventivních aktivit
- konzultuje s TU náhlý i trvalý neúspěch žáků v učení pomáhá žákům s volbou povolání

C. Úkoly školního psychologa

- spolupracuje s VP při sestavování individuálního vzdělávacího plánu u integrovaných žáků
- poskytuje individuální péči o žáky s osobními problémy (konzultace, vedení)
- zabezpečuje krizovou intervenci a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce
- spolupodílí se na prevenci školního neúspěchu žáků
- poskytuje kariérové poradenství žákům
- koordinuje a organizuje preventivní třídní programy a komunitní práci se žáky
- zabezpečuje zjišťování sociálního klimatu ve třídě
- poskytuje konzultace pro pedagogické pracovníky a zákonné zástupce při výukových a výchovných problémech dětí
- dále se vzdělává v oblasti psychologické diagnostiky a poradenství

D. Úkoly TU

- na začátku roku si vypracovává Plán třídního učitele
- řeší aktuální otázky, rozvíjí pozitivní interakci mezi žáky a sleduje vztahy ve třídě
- posiluje sounáležitost mezi žáky, vede je k vhodnému způsobu řešení problémů
- motivuje a vytváří vnitřní pravidla třídy, která jsou v souladu se školním řádem
- na akcích školy vede žáky k dodržování pravidel slušného chování a k vědomí, že svým chováním reprezentují školu
- sleduje absenci, chování a projevy žáků
- spolupracuje s rodiči
- podílí se na realizaci preventivního programu

E. Úkoly ředitele školy

- kontroluje činnost všech vyučujících v dané oblasti
- shromažďuje podklady z dané oblasti pro výroční zprávu školy
- umožňuje pedagogům další vzdělávání v dané oblasti
- vytváří materiální, časové podmínky pro realizaci preventivních aktivit

V. PODPORA A REALIZACE PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Pozitivní vztahy zaměstnanců, vstřícný přístup pedagogů k žákům, atmosféra tvořivosti, spolupráce a důvěry.

A. Realizace prevence ve výuce

1. – 3. ročník – žák:

- rozliší vhodné a nevhodné chování
- respektuje pravidla soužití mezi žáky a učiteli
- pozná smysl slov – osobní nebezpečí, ohrožení
- vyhledá pomoc v případě osobního nebezpečí nebo ohrožení cizí osobou
- pojmenuje zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu
- pozná pojmy závislost
- poznává jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- vyjmenovává základní lidské potřeby zdravého životního stylu
- rozpoznává nebezpečí šikanování a týrání

4. – 5. ročník – žák:

- má povědomí o zdraví jako lidské hodnotě
- osvojuje se zdravý životní styl
- poznává rizika spojená s užíváním návykových látek
- předvádí způsoby odmítání návykových látek ve styku se svými vrstevníky
- poznává význam zákonů omezuující kouření, požívání alkoholu a týkající se užívání a šíření drog
- uvědomuje si nebezpečí závislosti na PC, televizi, hracích automatech
- popisuje patologické formy chování
- rozpoznává projevy lidské nesnášenlivosti
- vyhledá instituce a telefonní čísla, kde může žádat o pomoc v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- přijímá a respektuje pravidla spolupráce v kolektivu

6. – 9. ročník – žák:

- poznává význam harmonických vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektuje odlišné názory, způsoby chování a myšlení
- respektuje kulturní odlišnosti, názory, chování a myšlení lidí
- uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, snaží se o řešení nenásilným způsobem
- poznává vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

- respektuje a přijímá pravidla soužití mezi spolužáky
- seznamuje se s dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- poznává činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomuje si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- chápe význam zdraví ve složce fyzické, duchovní, sociální
- dokáže zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- uvědomuje si pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužití dítěte je trestné
- ví, jak pomoci jiným lidem v ohrožení
- ví, kde hledat pomoc v krizových životních situacích
- dokáže požádat o pomoc
- diskutuje o rizicích zneužívání drog, orientuje se v trestně právní problematice návykových látek
- poznává účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týraní, sexuálního zneužívání) a osvojuje si správné rozhodování v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- rozpozná manipulativní reklamu a informace
- zná pojem náboženská sekta a s ní spojená rizika
- zná rizika internetu a elektronické komunikace

B. Schránka důvěry

Žáci mohou anonymně do schránky dávat dopisy s žádostí o pomoc nebo radu, svěřit se se svými problémy. Na dopisy odpovídá ŠMP.

C. Volnočasové aktivity

- zájmové kroužky ve škole jsou organizovány přes školní klub
- školní družina
- jednorázové akce (návštěvy divadla, poznávací exkurze, zahraniční zájezdy, odborné exkurze, výlety)

D. Preventivní programy

- budou realizovány dle konkrétní nabídky

E. Jednorázové besedy

- s Policií ČR
- Pedagogicko-psychologická poradna
- přednášky ve škole – Linka bezpečí (Modrá linka)

VI. SPOLUPRÁCE

A. Spolupráce s rodiči

- předání informací na třídních schůzkách o problematice prevence SPJ a jejich řešení
- individuální konzultace rodičů s ŠMP, VP, ŠP

B. Spolupráce s institucemi

- PPP Brno–venkov
- Policie ČR
- OSPOD – Oddělení sociálně právní ochrany dětí, sociální kurátoři pro mládež
- kliničtí psychologové
- Úřad městyse Ostrovačice
- neziskové organizace (Podané ruce ...)

VII. HODNOCENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU

- pravidelné vyhodnocování plnění MPP
- dotazování žáků a vyhodnocování anket a diagnostických aktivit
- vyhodnocování projektů školních, třídních, práce se třídou
- portfolia žáků
- v roce 2022 - vyhodnocení ŠPS na roky 2018 – 2022.

Zpracovali: Mgr. Radovan Křivánek, ŠMP a Mgr. Dana Šimerlová, zástupce ředitele

Vyhodnocení ŠPS na roky 2014 – 2018

V tomto období se případy a náznaky SPJ na škole samozřejmě vyskytly. Většinou v lehčí podobě, ve formě posměšků, nadávek a pomluv a jejich četnost můžeme charakterizovat jako malou nebo minimální. Všemi případy se škola zabývala a úspěšně je vyřešila. I díky důslednému uplatňování této strategie, která se ukázala jako opodstatněná, funkční a v praxi prověřená. To také přispělo ke zvýraznění dobrého jména školy a upevnilo pozitivní vnímání školy ze strany rodičů i veřejnosti.

Mgr. Radovan Křivánek, ŠMP